

SAKSBEHANDLER
Iver Schonhowd

VÅR REF.
16/00018-2

ARK. Forvaltningsarkivet
333.3

DERES REF.
2015/2163-37

INNVALGSTELEFON

DERES DATO

VÅR DATO
10.02.2016

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Hordaland fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Hordaland fylkeskommune

17 FEB 2016

Tildeling og utbetaling - Hordaland fylkeskommune - Statsbudsjettet 2016 kap 1429 post 71 - Tildeling av tilskuddsmidler til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap

Vi viser til brev fra Hordaland fylkeskommune 15.01.2016 og søknad om tilskudd for 2016 på kr 29.061.037,- fra statsbudsjettet Klima- og miljødepartementet kap 1429 post 71 fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.

Tildeling og forhåndstilsagn

Riksantikvaren har fattet følgende vedtak:

Vedtak 1 om tildeling

Riksantikvaren gir med dette en tildeling på kr 6.500.000,- fra post 71 fredete bygninger og anlegg i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.

På bakgrunn av en vurdering av søknaden og de over nevnte kriteriene har Riksantikvaren fattet følgende vedtak om forhåndstilsagn for midler i 2017:

Vedtak 2 om tildeling

Riksantikvaren gir med dette et forhåndstilsagn for 2017 på kr 3.000.000,- fra post 71 fredete bygninger og anlegg i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap.

Fylkeskommunens håndtering av tilskuddsmidlene skal følge « Reglement for økonomistyring i staten » og vilkår nærmere beskrevet i dette brevets vedlegg 2 «Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79». Fylkeskommunens søknadsbehandling skal oppfylle vilkår beskrevet i dette brevets vedlegg 3 «Kriterier for Riksantikvarens tildeling og føringer for fylkeskommunenes søknadsbehandling post 71».

Vi ber om at fylkeskommunen benytter vedlegg 4 «Aksept av vilkår for tilskudd» overfor eier ved tildeling av tilskudd. Sammen med skjemaet skal eier også motta kopi

av vedlegg 2 «Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79».

Utbetaling av forhåndstilsagn for 2016

Med dette brevet følger utbetaling av forhåndstilsagnet for 2016 pålydende kr 3.000.000,-

Begrunnelse for vedtaket

Hovedformålet for kulturminneforvaltningen er å hindre tap av kulturminner og kulturmiljø, og ta vare på kulturminnene som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, oppleveling og verdiskaping. Midlene under post 71 er relaterte til nasjonalt mål om at fredete bygninger, anlegg og fartøy skal ha ordinært vedlikeholds nivå innen 2020. Vi viser også til KLDs tildelingsbrev til Riksantikvaren 2016, lenke ligger på <http://www.riksantikvaren.no/Aktuelt>.

I fordelingen av midler til fylkeskommunene har Riksantikvaren vurdert søknadene på bakgrunn av kriteriene som er beskrevet i vedlegg 3 «Kriterier for Riksantikvarens tildeling og føringer for fylkeskommunenes tilskuddsbehandling post 71». Blant annet har vi lagt vekt på oppfølging av tilstandsregistrering, gjennomføringsevne og rapportering. De tildelte tilskuddsmidlene må ses i sammenheng med dette.

Fylkeskommunene har også et selvstendig ansvar for kulturminnevern. Bygninger og anlegg som er eiet av kommune eller fylkeskommune er et lokalt og regionalt offentlig eieransvar. Riksantikvaren vil understreke viktigheten av at fylkeskommunene gir egne tilskuddsmidler til istandsetting av fredete og verneverdige bygninger.

Valg av utførende håndverkere

Utførende håndverkere må ha studiepoeng eller fagskolepoeng innen bygningsvern, eller minst ha tilsvarende realkompetanse. Det må stilles krav til at utførende håndverkere har gjennomført minimum tre tilsvarende prosjekter. Videre må de oppgi referanseprosjekter med kontaktinformasjon. Kommunikasjon og dokumentasjon må være på norsk.

Aksept av tildeling

Det vedlagte «Akseptskjema», vedlegg 1, skal returneres Riksantikvaren i utfylt stand innen 4 uker etter mottakelse av dette brevet.

Anmodning om utbetaling

Anmodningen skal inneholde en kort forklaring på fylkeskommunens prioriteringer. Riksantikvaren vil akseptere at 10 % av de tildelte midlene ikke er disponert på dette tidspunktet.

Utbetalingsbrev

Brevet vil inneholde en godkjenning av fylkeskommunens planer med eventuelle merknader og en utbetaling av hele det tildelte beløpet.

Søknad og rapportering

Mye av kommunikasjonen mellom fylkeskommuner og Riksantikvaren vil foregå i «Tilskuddsmodulen» i Askeladden, som for eksempel oppdatering av tilstandsgrad, behandling av søknader og tilskudd fra og til eiere, behandling av fylkenes søknader og innlegging av Riksantikvarens tildeling.

I tillegg må neste års søknad om tildeling fra post 71 og rapportering sendes i skriftlig form. I fylkeskommunenes søknad/rapportering skal det redegjøres for:

- Hvilke utfordringer en ser for seg fremover, evt. hvilke type bygninger/eiere en ønsker å prioritere
- Hvilke risikofaktorer en ser i forbindelse med istandsetting av bygningene og resultat i forhold til å nå de målene en har satt seg
- Tilgang på kvalifiserte søkere og håndverkere
- Fylkeskommunens egen kapasitet for oppfølging
- Innestående tilskuddsmidler og planlagt bruk
- Tilskuddsmidler som ikke framgår av rapportering gjennom Askeladden

Bevaringsprogrammet for fredete bygninger i privat eie er en stor satsning for kulturminneforvaltningen. Riksantikvaren ønsker å forbedre sin rapportering til KLD og ber i den forbindelse om at hvert fylke sender inn en skriftlig rapport på ett konkret istandsettingsprosjekt med fotodokumentasjon fra før, under og etter en istandsetting fra foregående år.

Oppgradering av TG på bygningselementer og bygninger som helhet

Med den forbedrete kvaliteten på rapporteringen gjennom Askeladden, har Riksantikvaren foretatt noen beregninger som gir indikasjoner på hvordan det enkelte fylke løser sine oppgaver. Framdriften i tilstandsregistrering før og etter istandsetting har flatet ut siste år. Vi vil derfor understreke at fylkeskommunene må ha fokus på dette framover. Manglende eller mangelfull rapportering på tilstandsgrad vil bli tillagt vekt i Riksantikvarens behandling av søknader på post 71.

Frister for informasjonsutveksling i Askeladden og i skriftlig form:

Informasjonsflyt mellom fylkeskommunene og Riksantikvaren	Ansvar	Frist	
Frist for oppdatering av tilstandsgrad for nye objekter uten tilstandsgrad og objekter som er satt i stand.	FK	31.12.2015	Askeladden
Frist for innlegging av søknader	FK	15.01.2016	Askeladden
Frist for økonomisk rapportering	FK	15.01.2016	Askeladden
Skriftlig og overordnet økonomisk rapportering/midler som ikke inngår i tilskuddsmodulen, samt midler til overføring, inkl. renter	FK	15.01.2016	Brev
Tilskuddsbrev, forhåndstilsagn for 2017 og utbetaling av forhåndstilsagn for 2016	RA	15.02.2016	Brev
Godkjenne søknader i Askeladden	RA	15.02.2016	Askeladden
Innlegging av overførte midler	RA	15.02.2016	Askeladden
Aksept av tildeling	FK	15.03.2016	Brev
Anmodning om utbetaling og plan/fylkets prioritering for bruk av midlene	FK	01.04.2016	Brev
Utbetaling av årets tilskudd.	RA	01.04.2016	Brev

Vennlig hilsen

Harald Ibenholt
Seksjonssjef

Iver Schonhowd
fagdirektør

Vedlegg:

1. Akseptskjema som skal undertegnes og returneres til Riksantikvaren
2. Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet kap. 1429 post 71-79
3. Kriterier for Riksantikvarens tildeling og føringer for fylkeskommunenes søknadsbehandling post 71
4. Skjema «Aksept av vilkår for tilskudd»

Aksept av vilkår for tilskudd

Sendes Riksantikvaren senest 4 uker etter dato for tilsagnsbrev. Tilskuddet faller bort hvis ikke mottaker skriftlig aksepterer forutsetningene for tilsagnet.

Riksantikvarens saksnummer (<i>må fylles ut</i>):

Riksantikvaren har gitt tilsagn om tilskudd fra statsbudsjettets kap. 1429 til:

Navn/adresse på bygning eller anlegg/tiltak:	
Tilsagnsbrev datert:	Tilsagnsbeløp:

Jeg/vi kjenner retningslinjene for tilskuddet og aksepterer vilkårene slik de fremkommer i tilsagnsbrev og vedlagte *retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet 20.. kap. 1429.*

Organisasjon/Bedrift/Eier (Bruk blokkbokstaver)	
Kontonummer	Telefonnummer
Adresse	
E-post	
Dato	Sted
Signatur	

RETNINGSLINJER OG VILKÅR FOR TILSKUDD FRA STATSBUDDSJETTET KAP. 1429 POST 71-79

Det er en forutsetning for utbetaling av tilskudd at arbeidene/tiltaket/prosjektet gjennomføres som beskrevet i tilskuddsbrevet og at disse retningslinjer og vilkår følges.

Informasjonsplikt

Tilskuddsmottaker plikter å underrette Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget skriftlig dersom noen av forutsetningene for prosjektet endrer seg.

Endringer i fremdrift eller andre uforutsette forhold skal varsles så tidlig som mulig, og prosjektplan justeres i samråd med tilskuddsgiver.

Det må søkes om å omdisponere tilskuddsmidler til andre deler av prosjektet eller andre tiltak enn det er gitt tilskudd til. En søknad om omdisponering må sendes Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget før tiltaket iverksettes.

Forsikring

Bygninger, anlegg og fartøy som mottar tilskudd skal være forsikret.

I særlige tilfeller kan Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget frafalle kravet om forsikring etter en enkel søknad.

Aksept

Du må akseptere vilkårene i disse retningslinjene og i vedtaket om tilskudd.

Akseptsjema skal returneres innen fire uker etter at vedtaket om tilskudd er mottatt. Hvis fristen overskrides bortfaller normalt tilskuddet.

Tilskuddet er tidsbegrenset

Tilskuddet er gitt for inneværende år.

Tilskuddet kan overføres til neste år etter søknad. Søknad sendes tidligst mulig og senest innen 1. november. Etter utløpet av år to bortfaller tilskuddet.

Anskaffelser

Betaling av varer og tjenester.

Alle betalinger av varer og tjenester skal skje via bank.

Større utstyr bør leies. Dersom det er mest lønnsomt å kjøpe utstyr, kan det gjøres etter nærmere avtale med Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget.

Utbetaling

Utbetaling av tilskudd skal skje i henhold til vedtak om tilskudd.

Utbetaling av tilskudd til **større anskaffelser** skjer på bakgrunn av utbetalingsanmodning fra tilskuddsmottaker. Anmodningen skal inneholde dokumentasjon på at arbeidene/tiltaket/prosjektet er igangsatt eller utført. Utbetalingen skjer så nær oppgjørstidspunktet som mulig.

Utbetaling av tilskudd til **driften av en virksomhet** utbetales kvartalsvis etter en statusrapportering til Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget.

Utbetaling av tilskudd til **lønn** utbetales så nær tidspunktet for lønnsutbetaling som mulig.

Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget forbeholder seg retten til å holde tilbake hele eller deler av tilskuddsbeløpet inntil sluttregnskap og rapport er mottatt.

Rapport og regnskap

Etter at prosjektet er avsluttet, skal det sendes regnskap og sluttrapport innen fristen som er angitt i vedtaket om tilskudd.

Rapporten skal inneholde relevant dokumentasjon som klart viser hvordan arbeidene/tiltaket/prosjektet er gjennomført og om målene er nådd. Se tilskuddsbrevet for nærmere informasjon om krav til rapportering. Rapporten skal inneholde opplysninger om samlet finansiering spesifisert på:

- Riksantikvaren eller fylkeskommunen (kap. 1429 postene 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77 og 79).
- Andre departement eller direktorat.
- Tilskudd fra kommunen, eller andre tilskudd fra fylkeskommunen.
- Annen finansiering (spesifisert).
- Egeninnsats/egen finansiering.

Revisjon

Dersom tilskuddsmottaker er tilknyttet revisor, og tilskuddet er **kr 300 000 eller høyere** skal tilskuddsmottaker også sende inn revidert årsregnskap. Regnskapet skal være signert av tilskuddsmottaker, evt. ved styret.

Det kreves også en **særattestasjon** fra revisor på prosjektrengskap og evt. timelister knyttet til arbeidet/tiltaket/prosjektet.

Unntatt fra dette kravet er institusjoner/organisasjoner som benytter kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan.

Dersom tilskuddsmottaker ikke er tilknyttet revisor og mottar tilskudd på **kr 300 000 eller høyere**, kan Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget likevel kreve en særattestasjon fra revisor. Dette kravet vil i så fall fremgå av tilskuddsbrevet.

Dersom tilskuddet er **under kr 300 000** skal tilskuddsmottaker sende inn en regnskapsoversikt for arbeidet/tiltaket/prosjektet. Regnskapsoversikten skal være signert av tilskuddsmottaker, evt. ved styret.

Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget kan uavhengig beløpsgrenser kreve at det sendes inn kopier av regnskapsbilag.

En særattestasjon av prosjektrengskapet og evt. timelister bør inneholde følgende elementer:

- Overskrift som viser tilskuddsordningens navn, samt kapittel og post i statsbudsjettet.
- Angivelse av mottaker av særattestasjonen (Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget).
- Angivelse av hvilke opplysninger som i dette tilfeller skal attesteres og i hvilken dokumentasjon opplysningene framgår.
- En presis angivelse av hvilke kontrollhandlinger som er utført.
- Formuleringer som oppsummerer revisors utførte kontrollhandlinger.
- Angivelse av sted, dato, revisor og eventuelt revisorfirmas navn.

Nærmere retningslinjer for dette finnes i Finansdepartementets veileder:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/veileder_etablering_og_forvaltning_av_tilskuddsordninger.pdf under pkt. 5.8 *Bruk av revisorattestasjon*

Tilbakebetaling

Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget tar forbehold om at tilskuddet kan bli krevet tilbakebetalt, helt eller delvis, dersom mottaker gir uriktige opplysninger.

Dette gjelder også dersom kostnadene viser seg å bli lavere enn budsjettet i søknaden, eller dersom tiltaket ikke blir gjennomført etter forutsetningene.

Bevilgningsreglementet

Under henvisning til Bevilgningsreglementets § 10 gjør vi oppmerksom på at Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget har adgang til å føre kontroll med at tilskuddet brukes etter forutsetningene. Riksrevisjonen har tilsvarende kontrolladgang hjemlet i lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 § 12.

Riksantikvarens tildeling til fylkeskommunene post 71 og føringer for fylkeskommunenes tilskuddsbehandling.

Tilskuddsmidlene på Riksantikvarens budsjett fra Klima- og Miljødepartementet er de sentrale midlene som i hovedsak skal medvirke til å oppnå Stortingets mål for bevaringsprogrammene. Midler fra post 71 omhandler «Tilskot til freda kulturminner i privat eige, kulturmiljø og kulturlandskap». Post 71 er i 2016 på kr 122,015 millioner kroner hvorav den største andelen blir gitt som tilskudd til fylkeskommunene og skal i hovedsak gå til «Bevaringsprogrammet for fredete bygninger i privat eie», herunder kulturminner og kulturmiljøer som er typiske for liv og virksomhet langs kysten samt fredete kulturmiljøer. Se Prop.1 S Klima- og miljødepartementet kap. 1429 post 71 for nærmere omtale (statsbudsjettet 2016). Det er en forutsetning at statlige tilskudd som fylkeskommunen fordeler gis i henhold til Klima- og miljødepartementets rundskriv *T-1/15 Tilskotsordningar 2016* og i samsvar med *Reglement og Bestemmelser om økonomistyring i staten* (<http://www.dep.no/fin> under "statlig økonomistyring").

Fylkeskommunene har et selvstendig ansvar for kulturminnevern. Bygninger og anlegg som er eiet av kommune eller fylkeskommune er et lokalt og regionalt offentlig eieransvar. Riksantikvaren vil understreke viktigheten av at fylkeskommunene gir egne tilskuddsmidler til istandsetting av fredete og verneverdige bygninger.

Riksantikvarens kriterier for årets tildeling til fylkeskommunene

Riksantikvaren viser til rapportering for 2015 og søknad om nye tilskuddsmidler for 2016 fra post 71.

På bakgrunn av de rammer og føringer som ligger i Prop. 1 S, kap 1429 post 71 har Riksantikvaren lagt følgende kriterier til grunn for tildeling av midler til den enkelte fylkeskommune for 2016:

- Antall fredete bygninger i fylket
- Antall kvalifiserte søknader fra private eiere. En søknad er ikke kvalifisert før det foreligger en hovedtilstandsgrad
- Antall fredete bygninger i privat eie med forbedret tilstandsgrad i løpet av de siste fem år.
- Bygningselementer som ønskes istandsatt skal være tilstandsvurdert
- Oppdatert tilstandsgrad på bygningselementer/bygninger etter istandsetting
- Ubenyttete tilskuddsmidler fra Riksantikvaren
- Tilgang på kvalifiserte håndverkere
- Kapasitet for oppfølging av enkeltprosjekter hos fylkesadministrasjonen

Føringer for fylkeskommunenes søknadsbehandling

Kulturminneforvaltningens tilskudd til istandsetting og skjøtsel bør sees i sammenheng med andre virkemidler og innsats, både egne og andres. Kulturminnene bør sees i et utviklingsperspektiv hvor det, i tillegg til kulturhistorisk betydning, også tas hensyn til mulighetene for god forvaltning for framtida.

Fylkeskommunens tildelinger fra post 71 i 2016 skal følge kriterier, prioriteringer og retningslinjer som beskrevet her:

Overordnede kriterier:

- Tilskudd til istandsetting skal gå til private eiere av fredete bygninger, anlegg, kulturmiljø og andre særlig verdifulle kulturmiljø og landskap. Kulturminner tilknyttet kystkultur som har nasjonal verdi og høy regional verdi kan også tildeles tilskudd selv om kulturminner/kulturmiljøet ikke er fredet. I slike tilfeller skal verneverdien begrunnes.
- Det skal foreligge søknad før det utbetales tilskudd, jf rundskriv T-1/15.
- Særskilte prioriteringer kan angis i tilskuddstildelingen fra direktoratet, eventuelt på bakgrunn av føringer fra Storting, regjering og departement.
- Private eiere og forvaltere kan for eksempel være enkeltpersoner, stiftelser, aksjeselskap, sameier, foreninger og andre frivillige organisasjoner.
- Dersom bygningen ikke er tilstandsregistrert, må dette gjøres før midler kan tildeles.

Prioriteringer:

- Tiltak som hindrer ytterligere forfall skal prioriteres.
- Bygninger eller anlegg som forfaller, skal midlertidig sikres i påvente av planer eller tilstrekkelig økonomi til istandsetting.
- Tiltak på fredete bygninger og anlegg det er få av, skal prioriteres.
- Bygninger og anlegg med TG 3 og TG 2 skal prioriteres.

Retningslinjer:

- Det skal foreligge en kvalifisert og utfyllende søknad fra eier med konkret angivelse av de tiltak det søkes tilskudd til med budsjett. En søknad er ikke kvalifisert før det foreligger en hovedtilstandsgrad. Fylkeskommunen skal foreta kontroll av søknadens faglige og økonomiske grunnlag. Omsøkte utbedringer m.v. skal dokumenteres med foto.
- Søknadsbehandlingen i fylket skal dokumenteres skriftlig og vise begrunnelsen for prioritering av de enkelte tilskudd. Tilskuddsbeløp må beregnes og beregningen må dokumenteres.
- Det må stilles kompetansekrav til utførende i istandsettingsprosjektene.
- 10– 15 % av tilskuddsmidlene kan benyttes til prosjektledelse/prosjektoppfølgning.
- Tilskudd kan overføres til neste år etter søknad. Etter utløpet av to år bortfaller tilskuddet.
- Tilsagn av midler til enkelte prosjekter gjelder ut påfølgende år, etter det skal det trekkes tilbake. Samlet forhåndstilsagn skal ikke overstige størrelse på forhåndstilsagnet gitt av Riksantikvaren.
- Eier skal skriftlig akseptere tilskuddet og vilkårene for dette.
- Alle befaringer og møter med eiere, prosjektledere eller håndverkere i prosjektene skal dokumenteres og følge saken.
- Ved anmodning om delutbetaling underveis skal det kort redegjøres for status i istandsettingsprosjektet, og påløpte kostnader skal være dokumentert.
- Tilstandsgrad skal oppdateres etter istandsettingen. Istandsettingen skal være dokumentert med foto. Fylkeskommunen må ut fra arbeidets art og kompleksitet selv vurdere om det er

nødvendig å foreta en sluttbefaring med sluttrapport fra eier/entreprenør. En eventuell sluttbefaring skal dokumenteres.

- Sluttutbetaling skal ikke skje før det foreligger en sluttrapport. Det skal være synlig i saken at rapport og økonomi fra prosjektet er vurdert, kontrollert og godkjent av fylkeskommunen.
- Dersom istandsettingen går over flere år, skal TG oppdateres for de bygningselementene som inngår i årets tildeling.
- I tilskuddsbrevet til den enkelte eier skal det henvises til *Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet Kap.1429 Post 71-79 (Riksantikvaren januar 2016)* og *Bevilgningsreglementet § 10* om retten til å føre kontroll med gitte bevilgninger.

Aksept av retningslinjer og vilkår

Jeg/vi kjenner retningslinjene for bestillingen og aksepterer vilkårene slik de fremkommer i tilskuddsbrevet og vedlagte retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet 2016 kap. 1429 post 71-79.

Form

Form

Organisasjon/lag/eier (BRUK BLOKKBOKSTAVER):

Kontonummer:

Telefonnummer:

Adresse:

E-post:

Dato:

Sted:

Signatur

Momskompensasjon

Ved delrapportering og endelig rapportering til Riksantikvaren/fylkeskommunen/sametinget skal det fremgå hvorvidt tilskuddsmottaker kan omfattes/er under en momskompensasjonsordning (merverdiavgiftskompensasjon), eller er registrert i merverdiavgiftsmanntallet slik at tilskuddsmottaker kan trekke fra inngående merverdiavgift (mva). I disse tilfellene skal alltid utgifter/kostnader oppgis uten merverdiavgift i regnskapsoppstillingen.